

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 11-05-2022
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPMNEN
Sagsnr.: 2205961
Dok. nr.: 2233108

Folketingets Sundhedsudvalg har den 13. april 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 646 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V).

Spørgsmål nr. 646:

”I forbindelse med pressemødet den 15. marts 2022, hvor ministeren præsenterede sundhedsreformen, nævnte ministeren, at der ”Kæmpe stor forskel” på at ryge en cigaret og bruge nikotinposter. Vil ministeren derfor redegøre for, hvilket sundhedsmæssigt belæg der er for at regulere nikotinposer og andre røgfri produkter på samme vis som røgprodukter?”

Svar:

Til besvarelse af spørgsmålet har jeg indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der oplyser følgende, som jeg vil henholde mig til:

”De akutte effekter af nikotin er bl.a. stigning i blodtryk og puls samt stigning i frie fedtsyrer og sukker i blodet. Ifølge WHO kan nikotin virke som en tumorpromoter; dvs. et stof, der stimulerer og fremmer tumorer.

Nikotin er et stærkt afhængighedsskabende stof, som påvirker hjernen og nervesystemet kraftigt. Ved nikotinafhængighed er hjernen indstillet på konstant at få tilført nikotin. Forsøger man at vænne sig fra nikotin udvikles abstinenssymptomer. Nikotinabstinenser omfatter typisk tristhed, træthed, irritabilitet, anspændthed, øget stressfølsomhed, søvnforstyrrelser og koncentrationsbesvær. Desuden kan nikotin i høje doser medføre forgiftning, med symptomer som utilpashed, kvalme, opkast, svimmelhed, hjertebanken, mavesmerter m.m.

Hjernen er først færdigudviklet omkring 25-års-alderen. Børn og unges umodne hjerter er særligt følsomme for nikotin, og unge bliver hurtigere nikotinafhængige end voksne. Da den unge hjerne stadig er under udvikling, kan udsættelse for nikotin påvirke udviklingen af nervebaner i hjernen, der kontrollerer opmærksomhed, læring og modtagelighed for tilvænning.

Sundhedsstyrelsen anbefaler udelukkende brug af nikotin til borgere, der er i behandling for nikotinafhængighed, og kun i en afgrænset periode.

Markedet for nikotinprodukter er over de seneste år blevet mere fragmenteret. Hvor det igennem mere end et halvt århundrede næsten udelukkende har været cigaretter og andre tobaksprodukter, der var kilde til nikotinbrug her i Danmark, så er der de seneste 10-15 år blevet sendt et bredt sortiment af nye nikotinprodukter på markedet. En udvikling, der har taget ekstra meget fart de seneste par år.

Fælles for produkterne er, at de i vidt omfang anvendes af børn og unge. Fx viser en undersøgelse at 11,4 % af de 15-29-årige bruger røgfri nikotinprodukter, det vil sige, at mere end hver tiende ung i Danmark bruger røgfri nikotin enten dagligt eller lejlighedsvist. Over de seneste år er der sket en tredobling af forbruget af røgfri nikotinprodukter blandt børn og unge (15-29 årige) i Danmark fra 3,4 % i 2014 til 11,4 % i 2021.

Sundhedsstyrelsen bemærker, at det er væsentligt at forebygge, at børn og unge bliver afhængige af nikotin – uanset produkttype. Det er væsentligt ud fra et forebyggelsesperspektiv, at nikotinprodukter reguleres, således at børn og unge ikke begynder at bruge nikotinprodukter eller bliver nikotinafhængige.

Nikotinprodukter, herunder fx nikotinposer, markedsføres og omtales nogle gange som en ikke-skadelig erstatning for rygning og som et rygestopmiddel. At et produkt er mindre skadeligt end tobaksrygning gør det ikke nødvendigvis til et produkt, som Sundhedsstyrelsen kan anbefale. Selv ved en reducere af dødeligheden eller sygeligheden ved brugen af et substitutionsprodukt, vil der ud fra et folkesundhedsperspektiv være en ikke-acceptabel risiko forbundet med brugen af det.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Mette Nygaard Enevoldsen